ڕەنگاڵە

رەنگاڵە

((حەسەن)) وەك هەموو ئێوارەیەك لە ژێر بۆنو باری ئارەقەو چڵكو هەتاوی خۆشی خۆرنشینو نەشئەبەخشی دەمەوئێواران دەگەڕێتەوە، ئێوارەیەو تەنیایە.. ماندوو.. تازە لە بۆیەکردنی کۆشکێکی تازە بۆتەوە، حەسەن دڵدار بوو.. ئەمێستاش هەر دڵدارە، پار دڵداری مریەمو شانۆ بووە.. ئەمساڵ.. ئیمڕۆ ئێوارە.. دوای هاوینو پاییزو زستانو بەهارێك بە تەنها شانۆی بۆ ماوەتەوە.. بە تەنها عاشقی شانۆیە.. شانۆو بەس.. ئاخر مریەم رۆیشت.. ماڵئاوا.. بە زیندوویێتی کۆچی کرد.. پیرەباوکیش لێکەوتووە، دەبێ بە پاسەوانی ئەو کۆشکانەی حەسەن هاوینان بۆیەیان دەکا.. بۆیەی سوورو زەردو شینو سەوزو سپیو قاوەیی.. هەموو رەنگێ.. بەقەد خەمو خۆشیو هیواو ئاواتو خەوبینینی مرۆڤەکانی سەر ئەم زەمینە، حەسەن — یش بە خۆو بە کراسی سپیو پانتۆڵی خمدارەوە.. لەگەڵ ئەو هەموو لەکەو پەڵەو پنتکە رەنگاوڕەنگانەی سەر کراسو پانتۆڵو دەمو چاوو دەستو سەرو پرچە ئاڵۆزەکاوەکەی هەر لە ریشۆڵە دەچێ.. زۆر جاریش هاوەڵەکانی پێی دەڵێن:

((- ئێواران کە لە بۆیەکردن دێیتەوە هەر دەڵێی ریشۆڵەی..!)).

ئەویش وا وەڵامیان دەداتەوە:

((- خۆشم دەزانم..)).

لە دڵەوەش بیری لە قسە ناسکەکانی مریەم دەکردەوە:

((- حەسەن.. تۆ بەم هەموو رەنگو بۆیەوە هەر لە رەنگاڵە دەچیت..

- واش نا..

- بۆ نا..؟ زیاتریش.. دیوتە..؟

- هەڵبەت.. لە دوورەوە..

- ئای کە مەلێکی جوانە..

- ئەوە لە بەرچاوی تۆ من رەنگاڵەم.. ئەگینا لای خەڵکی دیکە من ریشۆڵەم..

- ناماقووڵیان کرد..)).

حەسەن.. ئیمڕۆ ئێوارە پەستو نیگەرانە، ژانێکی تاڵو بێزەوەر دڵی ئازار دەدا، بەم ئێوارەیە یادی هاوینی پار دەکاتەوە، پار لە رۆژێکی وەك ئیمڕۆ هەواڵی مریەمی لێ بڕا.. مریەمی خەونو خۆشی، هیواو ئاوات، هەقیەتی کە دڵتەنگە.. ئەم ئێوارە شیرینەی ژێر هەتاوی رەنگینو ئەرخەوانی خۆرنشینی لە بەرچاو لێڵو تاریکە..!

ئا ئێستا گەیشتۆتە گۆڕەپانە چۆڵەکەی نێوان خانووە تازەکانو گەڕەکە کۆنو دوورەکانی شار، لە پێشەوەڕا گەڕەکە بۆرەکەی خۆیان وەك کۆمەڵە کولانەو کەلاوەو کۆلیتێك دیارنو لە ژێر زەردەپەڕی ئەو ئێوارەیەدا هەر دەڵێی سووتاونو تازە گڕەکەیان دامرکاوەتەوە.. لێرەوەڕا زۆر نزمو تێکەڵو پەڕپووت دێنە بەرچاو.. گەڕەکی پڕ لە مەزنو منداڵو ژنو پیاوو برسیەتیو خەونی ناخۆشو ئاژاوەو مەرگو لەدایکبوونو بەزینو سەرکەوتن، جارجارەش بە حەسرەتەوە ئاوڕی لە خانووە تازەکان دەدایەوە.. خانووە خامۆشو کپەکان، هەندێ لەو کۆشکانەی هێشتا بۆنی گڵو گەچو چیمەنتۆو بۆیەیان لێ دێ، ئەو کۆشکانەی هێشتا دوورن لە ئاهەنگو بەزمو دزیو حیزیو درۆو پیلانی رەشو سووکی هەمیشەیی خواپێداوەکان، خۆرنشینەو

خەمێکی کوشندە دڵی حەسەنی گرتووەو تێکەڵ بە زەردەی خۆرئاوا دەبێ، پتر وای لێدەکا بەو دەنگە زوڵاڵو کەرخو غەمگینەی گۆرانی ماتەمەنیی بچڕێ.. هێدی هێدی.. ئەو گۆرانییانەی وەك خوێن لە دەمی دڵەوە دەڕژێنو وەك فرمێسکی تاڵو گەرم لە چاوی عاشقێکی دوور وڵاتو خۆشی نەدیدە دەبارێن.

ئای گەر بگریایە.. چەندە خۆش دەبوو.. ئەوەندە بگریایە تا ئەو هەموو رەنگو بۆیەو پەڵانەی سەر دەموچاوو ملو کراسو پانتۆڵەکەی دەخووسانەوە، دەسڕانەوە.... دەشۆران.. بەڵام وەی لە دڵساردیو مەینەتی..! با ئەم رەنگانەش بشۆرێن.. چی دەتوانێ پەڵەو رەنگە بۆرو رەشەکانی ئەو خەمە قورسانەی نێو ناخو دەروونی بسڕێتەوە، ئەم گۆڕەپانە چەند چۆڵە.. خامۆش.. تەنها دەنگێ لە ئاسمانەوە دێ.. نەغمەی باڵندە ئاسوودەکانی دەمەو ئێواران، بە جووکەو چریکەی ناسكو خۆش ئاواز پێشوازی ئێوارەیەکی وا کپو مەنگ دەکەن.. دەم دەمیش دەبێ بەو گۆرانییە بێدەنگەی قوڵپەقوڵپ لە دڵی حەسەنەوە هەڵدەقوڵێو بە شادەمارو دەمارە دەزوولەییەکانیدا وەك خوێنی رەش دەڕواو کەف دەکا.. دەڕوا تا لە بینیدا دەبێ بە ئاخێکی گەرمو سەر هەڵدەدا، بە خەمەوە رووەو شینایی ئاسمان سەر هەڵدەبڕێ، باڵندە سەرخۆشەکانیش رووەو قوڵایی ئاسمان بەرز دەفڕن.. وەك بڵێی لەو ئاخە گەرمە بترسن.. ئاخی پڕ گڕی خەفەت..!

حەسەن بە دەم خەیاڵەوەو بە سەرەسم لە بەردەکان هەڵدەدا.. ئەو بەردانەی خوا دەزانێ چەندین ساڵە لە جێی خۆیان جێگیر بووینەو ئاوا کەوتوون، کەسێك نییە حەسەن ئاوا لە جێگەی خۆی بلەقێنێ، لای ببات، ئەمدیوو ئەودیوی پێبکا، بەردیش بەر نووکی پێڵاوی رێبوارێکی وێڵ

دەكـەویٚو لـە شـوێنی خـۆی دەلـەقیٚ، جـیٚ دەگـۆڕیٚ، كـە بـەر یەكـدی دەكـەون زرمەیان دیٚو دەنگ دەدەنەوە، چەند توندتر بەر یەكدی بكەون ئەوەندە پـتر گەرم دادێن، پڕیشكی ئـاگر دەپـژێنن، سـەرەتاش ئـاگر وا دۆزرایـەوە، بـەردێك بەر بەردێكی دیكە كەوت، ئاگر پژا.. پووشو پەلاشو دڕكو داڵی ئـەو نـاوەی سوتاند، ئەوسا ئـاگر سەراسیمەو شـێتی كـردن، لێـی ترسـان، دوور كەوتنـەوە، لەوساوە فێری خۆگەرمكردنـەوەو گۆشـت برژانـدن بـوون.. پاشـان ئاگریشـیان پەرست:

«ئاگر... ئاو... هەوا... خۆڵ»

حەسەن بیر لە «زەرادەشت» دەكاتەوە، لە «ئاڤێستا».. بیر لە یەكدانی دوو بـەردو گـەرمی، مریـەمو خۆشەویسـتی، مریـەمو خـۆی، بـەلام كەسـیٚ نییـە شەقێكی ئاوا خواهانەو پڕ بـەزەیی لـە حەسـەن هەڵـدا، لێـرەوە بـۆ شـوێنێكی دیكە بیلەقێنیٚ، دەنگی بیٚ، گەرم دابیٚ، هەر مریەم ئەو ڕێبوارە بـوو، ئـەمیش زوو ماڵئاوایی كـرد، كـیٚ دەڵـیٚ مریـەم دەبێتـەوە..؟ نەشـبێتەوە.. هەفتەیـەكی دیكـە پـەردەی شـانۆ بـۆ حەسـەنو خەمـە گـەورەكانی دەكرێتـەوە.. چـی لـە هاوارو خەڵكو شانۆ گەورەترە..؟ بەلام مریەمیش خـەمێكی قورسـە، كەواتـە تـا هێـز لـە پێیەكانیـدا هەیـە بـا شـەق لـە بـەردەكان هەڵـدا، بـە خۆشـییەوە هەڵدەبەزنــەوە، دەڵێــی ســاوایەكنو لــە خۆشــی ختووكەیــەكی دایكانــە دەتریقێنەوە، هەموو شـتەكان حـەز دەكـەن بجوولێن، رابكـەن، بفـڕن، ئـەوەتا باڵندەكان سـرەوتنیان بـۆ نییـە، گـەلای درەختـە دوورو نزیكـەكان، شـنەی بـا، خۆری ماندوو، تەنها مردووەكانی سەر گردەكە نـەبیٚ، چـەندەها ساڵە چۆنن هەر وان، لە ژێر تیشكو پرشنگی هەتاوی بەیانییان چاو هـەڵناهێنن، لەگـەڵ چاو لەیەكنانی خۆری ماندووی ئێواران ناخەون، خەریكە پـیرە دایكیش ببـیٚ بـە میـوانێكی هەمیشـەیی ئـەو گۆڕسـتانە، نەخۆشـی شـەكرەو رۆمـاتیزمو

چاوکزی پەکیان خستووە، حەسەن شەوەهای شەو سەری پڕ لە ئاژاوەو خەونی دەخاتە نێو باوەشی پڕ لە میهری دایکیو.. ئەویش وەك سەردەمی منداڵی دەیلاوێنێتەوە، بە یەکەوە دەگرین.. دایکی بە خەمو برینی حەسەن نازانێ..

ئاوڕێکی دیکەی لە کۆشكو خانووە تازەکان دایەوە، ئەمشەویش پیرەباوك وەك زۆربەی شەوانی دیکە هەر لەوێندەرێ دەنوێ، لەوێو بە تەنیا، لە نێو تاریکیو دووکەڵی جگەرەو هەناسەسواریو خەوی سووكو بۆنی بۆیەو گڵو گەچ، هێشتا ئەو باشترە لە پیرەدایك..

« - حەسەن من دایکت نیم تا دوا هەناسە وەك سمۆرەی زیت زەق زەق سەیری دونیا دەکەم..» باشتر.. هێشتا بەرپێی خۆی دەبینێ، چاوەکانیشی کز نین، دڵتەڕی وا لە مرۆڤ دەکا چاوەکانی هەر بە دونیاوە بن، جوانە تا دواساتی ژین بنیادەم جوانی هەر بە چاوی خۆی ببینێ.. وەك چرا کوژانەوەی بەرەبەیانییەکی تاریكو روون، کە لە دایك دەبین چاوەکانمان وەك هی پشیلە نەپشکووتوون، نابێ هەرواش بمرین.. لە تاریکییەوە بۆ نێو تاریکی.. ئای لەو سەفەرە سەیرو سەختە..!

پیاسەی تەنیایی دەمەو ئێوارانیش خۆشە گەر دڵ خۆش بێ، لەشیش لە ژێر باری کارو ئەرکی گرانی رۆژێکی دوورودرێژ دانەڕزابێ، کۆستێکی گەورەش برینێکی قەبەی نەخستبێتە دڵ، خەیاڵی مریەم تینو تاوی لێ سەند، چەند پۆلە مەلێکی ڕەنگاوڕەنگ برینی یادەکەیان وەك ئیمڕۆو دوێنێ تازە کردەوە، خوێنی لێ دەتکا، کێ دەتوانێ خوێنی برینێکی بزرو شاراوە رابگرێ:

« - حەسەن ڕەنگاڵەکان وەك تۆ ئێسك سووكو چریکەشیان خۆشە..

- راستە.. بەڵام تۆ دەزانی من ریشۆڵەکانم خۆشتر دەوێن....

- تۆ هونەرمەندی.. چۆن حەز بە جوانی ناکەی؟

- ئاخر جوانی لای من شتێکی ترە..

- جوانی هەر یەك شتە..

- نەخێر وانییە.. مـن کـە ریشـۆڵەکانم خۆشـتر دەوێـن لەبـەر ئەوەیـە کـە گوناهترن..

- کێ دەڵێ گوناهترن..؟

- من.. زستانان بە کۆمەڵ راو دەکرێنو دەخورێن..

- قەت ئەوەندە ساویلکە نەبوویت!

- بۆچی..؟

- ئێ خۆ رەنگاڵەش دەخرێتە قەفەزەوە..

- بـەڵام جیـاوازە.. رۆژێـك دێ رەنگاڵـە بـەرەڵلا بـێو بفـڕێ.. بـەڵام ریشۆڵەکە دەخورێو تەواو.. جارێکی دیکە نافڕێتەوە..

- ئاخر چار نییە.. ریشۆڵە بەو هەموو رەشو برشییەوە گەر نـەخورێت کەڵکی چی هەیە..؟

- ئاخر هەر لەبەر ئەوەیە پترم خۆش دەوێ..

- لەبەر ئەوەی کە ناشیرینە..

- هەڵبەت.. نە چریکەی خۆشەو نە وەك رەنگاڵەش جوانە..

- تۆ مەسەلەکەم لـێ ئاڵۆز دەکەیت.. دوورو قووڵی دەکەیتەوە..

- خۆی وایە مریەم....)).

خۆی وایـەو بـە دەسـت مـن نییـە.. مەسـەلەکە لـەوە دوورو قووڵتریشـە.. ئـەگینا چـی منـی رەنگاڵـەی بـەردڵتی کـرد بـە ریشـۆڵە، ریشـۆڵەیەکی رەشو ناشیرین، چی رێگەی جودایی‌و ماڵئاوایی خستیتە بـەردەم، ئەوسـا کـە لەگـەڵ تـۆ بـووم بۆیـە رەنگاوڕەنگـەکان چـەند جـوانو دڵـگیر دەهاتنــە بەرچـاوم،

چەندەها جار رەنگە ساردو ناشیرینەکانم بە فۆنتەراتچیو خاوەن کۆشکەکان دەگۆڕی.. دەمـووت: ئێـوە لـە رەنـگ نـازانن، رەنگـی کـراوە زۆرن، رەنگـی.. دڵتـەزێن.. وەك ئـەو رەنگانـەی لـە پەلکەزێڕینـەدا هـەن، رەنگـی زەردەپـەڕی دەمەو ئێواران، یا سپێدەی بەیانییەکی زیوینی بەهار.. یا شـینایی ئاسمـانێکی بێگەردی دوای بـارانو هـەور رەوینـەوە.. بەقـەد ئـافرەتی شـۆخ رەنگـی جـوان هەن..!

مریەم.. لە رۆژێکا کۆشکێکم رەنگرێـژ دەکـرد، بـە هەوەسـەوە.. چوسـتو چـالاکانە دەهـاتمو دەچـووم.. بـە دەم بۆیەکردنـەوە کۆشـکەکان بـە گـۆرانی سەرمەسـتیو شـێتانەی دڵـە دێوانەکـەی مـن دەنگیـان دەدایـەوە.. لـە دەنگدانەوەی هەزارەها زەنگی خۆشی پـڕ لـە زایەڵـەو زرنگـە دەچوون کـە لـە گوێمـدا بزرنگێنـەوە.. زۆرجـاریش پڕبـەدڵ دەترسـام، لـەوە دەترسـامو زیـڕەم دەکرد کوڕێکی قۆزی، سپی پێست، باڵابەرزی، قژ تەنکی، هەتاو نەدیوی، چـاو گەشی ژنانەی یەکێ لەو کۆشکانەی بۆیەیان دەکەم لە منـت زەوت بکـا، بۆیـان دەکرێ.. وەك بۆیان کـرا مریـەم.. وەك چۆن دەتـوانن ئارەقـەی رەشو شـینم پێبڕێژن، ئۆخەی ناکەن تا ئارەقەی سوێرو تێزاب ئاسا چاوەکانم نەسووتێنێ، بۆیـەو رەنـگو پەڵـەکانی سـەر رووخسـارم هـەر بـەو تێزابـی ئارەقەیـە دەشۆمەوە، هەر خوا دەزانێ چ: رۆژێکی رەشو پـڕ نەگبـەتی چاوەڕێم دەکـا.. چ رۆژێکەو لە چ هاوینێکی سووتاودایە لەسـەر یـەکێ لـەو کۆشـکە بەرزانـەوە خـۆمو پەیژەکـە دەکەوینـە خـوارێ.. هـەردوو لای پەیژەکـەش وەك هـەردوو باسکی من لە یەك دەترازێنو دەشکێن، سەریشـم وەك شـووتییەکی گـەییو — زۆر گـەییو — لەسـەر تاشـەبەردێکی نێـو بـەردە کەڵەکـەکراوەکانی نزیـك کۆشکەکە دەپژێو ئەو ناوە رەنگرێژ دەکا.. مێشکی سپیو ریشەی دەماری پـڕ لە خوێنی خەمی کاسەی سەریشم لەگەڵ سەتڵی بۆیەی دەستم تێکەڵ دەبـن..

دەبێ بە تابلۆی دەستکردی یەکێ لەو هونەرمەندە شێتانەی کە لە مێشك پڕانی کاسەسەری مرۆڤی برسی تێناگەن.. چ تابلۆیەکی غەریبو رەنگین دەبێ گەر بێنو لە رەنگی خەمو خوێنی من بە فلچەکانیان رەنگێك داڕێژن..!

مریەم زەوتیان کردی، بۆیان کرا.. بۆیان دەکرێ.. یەکێ لەو کوڕە ناسکانەی هەر لە ئافرەت دەچن.. ئەوانەی بڕۆی خۆیان هەڵدەگرن.. یەکێ لەوانە تۆی لە من زەوت کرد، خاوەن ئەو دەستو پەنجانەی بە ئەنگوستیلەی عەیار بیستو دوو رازاونەتەوە. ئەوانەی لەگەڵمان لە بەشی شانۆ، ئەو کوڕە خانمانەی لەگەڵ سەرماو گەرما هاواری دایکیان دەکەن، ئەوانەی ناتوانن یەك رستە لە (هاملێت، تۆتێلۆ، ماکبێث) بە دەمو پلێکی رێکەوە بڵێن، ئەوانەی تەنها کراسێکی کورتیان لەبەرکەو دەبن بە کچ، هەر یەکێ لەوانە هەڵیفریواندی، دەستخەڕۆی کردی، هەفتەیەکی دیکە بۆ چەند رۆژێ لەژێر ئەم رەنگو بۆیانە دێمە دەرێ.. ئەم کراسو پانتۆڵە دادەکەنم، لەسەر تەختەی شانۆ دەبم بە «ڤاسیلی ڤاسیلیڤیچ».. پیرە تەنیاو بەجێماوەکەی نێو شانۆگەری — دوا گۆرانی — ی چیخۆڤ.. بێ ژنو ماڵو منداڵ.. بێ کەسو خاوەن خەمی کۆشێك ساڵ، بێ جێگەو رێگە، سەرخۆشو هەناسەسارد، پیرێکی ماندوو.. دەگەڵ یادی حەزێکی کۆنو مردوو، خۆم دەزانم چۆن لەوێ.. لەسەر تەختەی شانۆکە هەر کتومت دەبم بەو پیرە، شانۆ گەورەیە.. پیرۆزە مریەم.. تۆ ئەوە دەزانی..؟ نەشیزانی هەر گەورەو پیرۆزە.. هەر لەوێ.. لە بەرچاوی خەڵکەکە یادی تۆ دەمگرێنێ، حەزی تۆ، رەنگی چاوت، ئەو هیواو ئاواتانەی باسم دەکردن.. باست دەکردن.. ئەو رۆژەی کە منت جێهێشت.. خەڵکی وا دەزانن ئەمەی دەیکەم نواندنە.. نواندنو بەس.. نازانن کۆستو کەسەرو نسکۆو نەبوونیو دڵساردی فێریان کردووم چۆن ئاگر لەسەر تەختەی شانۆکان بکەمەوە.. تا خەڵکی گەرم ببنەوە، دەبێ دوا گۆرانی

مەینەتیو سەرگەردانی کۆستی ئەو حەزەم بچڕم.. تا دوا هاوارو نرکەو ناڵەو نووزە بچریکێنم، لەگەڵ زریکەم پانکەکانی بنمیچ بە گوڕتر بخولێنەوە.. تا ئارەقەی هەڵچوونی ئەو خەڵکە سارد کاتەوە، ئەو خەڵکەی وا دەزانن من ئەکتەرمو بەس، نا مریەم گیان.. تۆ نابووایە بمخەیتە نێو بەلەمێكو بمدەیتە دەم شەپۆڵە شێتەکانی زەریایەکی هارو بێ ئەوەی سەولێکم بدەیتێ، سووپاست دەکەم.. دەشێ ئەمجارەیان لە هەموو جارانی تر شانۆگەرییەکە گەرمتر بێ، پڕ لە ئاخو هەناسەساردیو گریانو نەهامەتی بێ، بێشك خەڵکێکی زۆریش چەپڵەم بۆ لێدەدا.. بەلام من چی لە چەپڵەی ئەوان بکەم..؟ وەك پیرەکە.. پیرەکەی نێو شانۆگەرییەکە حەز بە چەپڵە ناکەم، من بریندارم.. کێ ئەو برینە قووڵو بزرەی من دەبینێ.. لەبیرتە مریەم.. پێت دەووتم:

«- تۆ نەك هەر ئەکتەریت.. دەنگیشت وەك چریکەی رەنگاڵەکان خۆشە..

- ئەی ئەگەر ئەو چریکەیە بوو بە قاژەقاژی ریشۆڵە..؟

- دڵم مەگرە حەسەن.. قەت وا نابێ..

- بەلام دڵی من وا ناڵێ..

- بیبڕەوە.. دیارە بە گومانی لێم.. ها..؟

- نەء.. بەلام حەز ناکەم جگە لە خۆم کەسێکی دیکە ببینی..

- مەترسەو.. نایبینم..».

ئەی چۆن بینیت..؟ تۆش نەیانبینی.. ئەوان دەتبینن، ئەوان راوچی زۆڵو دونیادیدەن، دەزانن چۆن بە دەستی بەتاڵ نەگەڕێنەوە، ئەو کۆشکانەی من بۆیەیان دەکەم بە هی وەك تۆ شۆخو شەنگ پڕ دەکرێنەوە، وەك شتومەکە هەرە عەنتیکەکانیان سەیرتان دەکەن.. دەتانخەنە نێو جامخانەو ژووری شووشەبەند.. تەنکە تۆزو گەردی سەر بالاتان بە پەڕەمووچی تاووس

دادەتەکێنن.. تۆ وەك من نایانناسیت، من هەر لەوانە دەترسام، ئەوانە بەردی ئەو شاخانەیان بڕاندەوە ئەوەندەی کۆشكو تەلاری لێدروست بکەن.. مریەم دونیا وا بڕوا چیا بەسەر زەوییەوە نامێنێ.. ئەوسا چی بکەین..؟ لانەوازو دەربەدەرو پیاوانی دڵپڕ لە داخ روو لە کوێ کەن..؟ رۆژێك دێ تۆش وەك خشتێکی مەڕمەڕ، یان کاشییەکی رەنگینو نایاب بخەنە قەد دیوارێکی ئەستوورەوە.. تۆ نایانناسی.. من دەزانم چۆن فێڵم لێدەکەن، چەندەها جار ئێواران بە دڵساردی گەڕاومەتەوەو هەقیان خواردووم، هەقی ئارەقەو برژانی بەر خۆری گڕگرتووی هاوینی درێژ، وایان لێکردووم نەفرەت لەو کەسە بکەم.. لەو هێزەی یاسای چەوتی ئەم گەردوونە بەڕێوە دەبا، یاساکەش.. یاسای ئەو گیرفان پڕانەیە کە لەسەر شانۆ هەر جارێ بە تەرزێ رسوایان دەکەم، گەر تۆ وەك من شارەزای شانۆ بوویتایە، لە نەبوونیو برسیەتی، تۆ گەر باوکێکی کەنەفتو دایکێکی ئیفلیجت هەبووایە، گەر وەك من بەیانییان لەنێو کۆکەو بەڵغەمی زەردو چڵمو نووزەی غەریبی دوو پیر لە خەو وەئاگا هاتبایت.. ئەوسا دەتزانی من چی دەڵێم.. هەنووکە ئەمنیش کۆشکەکانیان لەژێر رەنگی رەشو بۆرو ساردو مردوودا دەخنکێنم، وەك جاران حەز لە رەنگی کاڵی چاوانت ناکەم.. رەنگی ئاڵی سەر هەردوو گۆنات، رەنگی زەرکەفتی قژە کێوییەکەت، ئەمێستا چاوانی تۆم لێ دوورن، ئێستا شەیدای رەنگی ئەو کراسانەم لە پرسەکانا پیرەژنە جەرگسووتاوەکان لەبەری دەکەن.. رەنگی کراسو پشتێنی ئەو گەنجانەی بیر لە برا جوانەمەرگەکانیان دەکەنەوە، ئەوانەی گەردەلوولێکی کتوپڕ لوولی دانو بەرەو دەریای مەرگ راپێچی کردن، کە منت دەویست دەمزانی چۆن رەنگەکان تێکەڵ یەکدی بکەم.. ئەمێستا تێکەڵی رەنگەکانیش وەك دەروونە شێواوەکەمەو تێیانناگەم، تۆ منی شووشەت شکاند.. چ پارێزەرێك بگرم تا هەقی من لەو پەنجە قامیش

شەکرانەی تۆ وەربگرێتەوە.. ئەو پەنجانەی لە بینما گیربوونو خنکاندمیان.. کەچی تێر تێر مژیمن.. تێر تێریش ماچم کردن، قورسترینو جوانترین مەرگ ئەو پەنجانەت پێیان بەخشیم، لێت دەبوورم.. بەڵام چۆن لەوان ببوورم..؟! چۆن..؟ ئەوانە منیان لە نێو تۆزو خۆڵو ئارەقەو بۆیەو خەمو پەژارەدا خنکاند.. سەرباریش تۆیان لێ زەوت کردم.. ئای مریەم.. من ناتوانم لێیان ببوورم.. ئەوان سواری ئەسپی زین زێرینن، منیش پیادەیەکی پێخواس بووم، تۆ زوو ماندوو بووی، تۆ.. کچی نێو کەژاوەو گالیسکەو ئوتمبێلە زۆر درێژەکان.. ماندوو بوویتو هەڵیانگرتی.. ئا لە بەرچاومە.. تۆی ناسك دەخەنە ناو کەژاوەیەکی سپی، دەتکەن بە پێشەنگی کاروانی بەزمو خۆشی خۆیان.. شەوانی تاریك دەبێت بە چراخانو کۆشکەکانیان رۆشن دەکەیتەوە.. لە تۆش ببوورم.. ناتوانم لەوان خۆش بم.. هەرگیز..

ئۆف مریەم.. ئەی عیشقە رەنگینو.. هەم نابووتەکەم.. ئەی ریشۆڵە تەریوەکانی هاوینی ئاسمانی دڵە گەرمەکەم، مریەم گەر بمزانیایە بۆ کام کۆشك لەو کۆشکانەی بۆیەیان دەکەم: دەتگوێزنەوە..؟ گەر بمزانیایە پێم لە دڵی خۆم دەناو ئەو رەنگانەم بەسەردا دەبارانـدن کە تۆ دڵت پێیان دەکرێتەوە.. ئەو گۆرانییە خۆشانەم تیایدا دەووت کە تۆ جاران جوان جوان.. شل شل سەرت بۆی بادەدا.. وەك شەنگەبی بەر بارانێکی بەخوڕی بەهار لەگەڵیا دەکەوتیتە سەما، بەو بارانی سۆزە شیرینەم تەڕ دەبوویتو دەلەنگیتەوە، لە هەموو ژوورەکاندا دەمچریکاند تا شەوەهای شەو هەر ئەو هەواو هەناسەیەم لە نێو ژوورەکانیا بمێنێتەوەو ببێ بە دوا نووزەی غەریبو مردووی گۆرانییەکەم، ئەگەریش چی ئەوەیان دوورە.. نەك هەر دوورە.. بەڵکو ئەفسانەی مێشکە گێژەکەی خۆمە، ئەو مێشکەی خوێنی خەمو خەونو خەیاڵی تاڵی تیا دەگەڕێ، مریەم لێت خۆش دەبم چونکە تۆ

وەك من لە یاسای چەوتو نارێکی ئەوان تێناگەی.. ئەگینا بە کەلاوەکەی من رازی دەبووی، ئەو کەلاوەیەی زستانێکی سەختو پڕ تەڕوتووشی بێتەوە لەوانەیە لە ژێر باووبۆرانو نرکەی گەواڵەو شریخەی بروسکێك ببێ بە خۆڵو داروپەردوو، هەر ئەوەندەی خۆڵی کەڵەکەوەبووی سەر گۆڕی پیاوچاکێکی پێوە دەمێنێ.. ئەوەیە هەموو کۆشکو تەلاری من، بەڵام خۆم دەبووم بە پەناو دیوارو سەربان.. سێبەرو ئاسمان.. هەر ئەو دڵە بچوکەی من ئەوەندە گەرمە بە گەورەترین ئاگردانی ماڵە میرێکی خۆشناوەتیی ناگۆڕمەوە.. تۆ دەزانی چیت کرد مریەم.. هەر خۆت بوویت دەتووت:

((- حەسەن.. هەژاری شەرمەزاری نییە.. تۆ بۆ وا بیر دەکەیتەوە..؟

- دەزانم مریەم..)).

دەزانم.. بەڵام خاکی ئێمە گوڵی زەردو سووری ئەوینی کەم لێدەڕوێ.. دەزانم.. بەڵام ئاسمانی نەبوونیش کەمتر باڵندەی حەزی لێدەفڕێ، جۆگەلەی باریكو کەم ئاویش نەگا بە رووبار، نەگا بە دەریا هەر لە ناوەڕاستی سەفەرەوە وشك دەبێ، تۆ نایزانی.. زۆر جار خۆزگە دەخوازم لەگەڵ پەقرەجی پڕ بۆیەو فڵچەی دەستمو پەیژەکەی ژێر پێم بکەومە خوارێ.. بکەومو سەرانگرێ بم.. پەراسووەکانم وەك پلە کورتەکانی پەیژەکە لە یەکدی بترازێنو بڕژێنە سەر تاشەبەردو خشتە رژاوەکان.. هەر تەنها بۆ ئەوەی هەواڵی لە ناوەختی مەرگم خۆشی بووکێنیت لێ تێك بدا.. نەء.. تێکی نەدا.. نا خوا نەکا.. تەنها شێلووی بکاو بەس.. بەڵکو ئەوە خوایە مەرگم چەند دڵۆپە فرمێسکێك لە چاوانت قەرز بکا، ئەو چاوانەی وایان لێدەکردم جارجارە بە بێدەنگیو ماتی، جارجارەش بە رقێکی پیرۆزو دڵێکی پڕ شۆڕشەوە بڕوانمە دەمی کراوەی پڕ ویسکیو جوێنو دڕندایەتی خاوەن کۆشکەکان.. لەبەر تۆ خۆم لە شەڕیان دەپاراست، چاوم لە هەقی خۆم

دەپۆشی، تۆ نایان ناسی.. هەر ئەوان تۆیان دزی..!

مریەم.. ئەگەر لە شەوو ڕۆژێکا پیرەباوك‌و دایك بمرن.. من‌و کەلاوەیەك‌و برینێکی قووڵ دەمێنینەوە، ئیستەش گۆرانییەکانم بۆنی خەم‌و تامی ئازاریان لێدێ، ئەو گۆرانییە خۆشەی جارانم بیر چۆتەوە، ئەمێستا کە ساڵێك سووڕاوەتەوەو تۆم لێ دووری، هاوین‌و پاییزو زستان‌و بەهار.. چوار وەرزی پڕ لە گەرمی‌و ڕەشەباو باران‌و سەوزی.. بە دەم خۆشە.. زۆر شتیشم بیر چۆتەوە.. وەك ئەو ڕۆژەی قژی تەڕت لە بەرباران ئاونگی لێدەتکا، هەردوو بێ چەتر بووین، دەنگم ئاوا خەم‌و نزای لێدەتکێ، ئاخۆ ئیستەش — وەك ئەوسا — حەز بە پیاسەی ژێر باران دەکەی.. حەز لە بێ چەتری دەکەی.. یان هەنووکە خاتوون‌و کەیبانووی ماڵە گەورەکانی‌و بێ چەترو پاڵتۆ ناچیتە دەرێ..؟ مریەم ئەوان بە شنەبایەك تووشی هەڵامەت دەبن، ئەوان هەرگیز منی ژێر گڕی هەتاوی هاوین‌و شەستەبارانی زستان نین، ئەوان شتێکی دیکەن، دایکم دەڵێ: خوا بەوانی داوەو ڕەتکردنەوەی نییە ڕۆڵە..! وەك ئەو چارەنووسە ڕەشەی تۆی لێسەندم، بۆ ئەوان باران هاوینانیش دەبارێ، جۆ بە دیواردا هەڵدەگەڕێ، بیابان دەبێ بە مێرگی سەوزو باخی هەزار بەر، مریەم ئەو ڕۆژەت لە یادە کە باوکت بۆ دووەم جار کۆشکەکەتانی پێ بۆیە کردمەوە.. تۆش وتت:

«- تەحا لەو ڕەنگ ڕشتنە جوانە.. ئاخۆ هی خۆتان چۆن بۆیە کردووە..؟

- هی خۆمان گڵە خانم.. بۆیەی ناوێ..»».

کە ئەمەم وت پێکەنیم.. لەسەر پەیژەکەوە تێر تێر پێکەنیم.. لە خۆشی ئەوەی منی ماندووت دەدواند.. من لە سەرەوەو تۆ لە خوارەوە، دەزانی سیماو ڕووخسارت چەند گۆڕا.. ڕەنگت پەڕی، سەرت دانەواندو مات بووی.. پاشان وتم:

((- بۆ ڕەنگی گڵ چییەتی..؟)).

بێـدەنگ بوویـتو سـەرت هەڵنـەبڕی.. ویسـتم تـۆزی ئـەو خەیاڵـەت لێبتەکێنم:

((- خـانم کـەمێ لاچـۆ.. بـا کراسـە سـپییەکەت پـیس نـەبێ..)) سـەرت هەڵبڕیو وتت: ((- لە تۆ زیاتر نیم..)).

بیرتە مریەم لە دوو ڕەنگی تەواو جیا ڕەنگێکی دیکەم دروست دەکرد.. وەك ئەوەی لەسەر شانۆ بگریمو پێبکەنم، یان هاوار بکەمو لەپڕ هەر ئەو زریکەیە ببێ بە چرپە، لە هاوارو چرپە چی پەیدا دەبێ..؟ لە گریانو پێکەنینی تێکەڵ، لە دوو ڕەنگی تەواو جیا.. لە حەزی دوو دڵداری سەر بە دوو چینی جیا.. لە یادکردنەوەی ئەو ڕۆژانەی لە کەلاوە شڕەکەمدا گۆرانیم بۆ دەچڕیو ئێستای پڕ لە زرنگەی زەنگی ماڵئاواییو غوربەتو تەنیایی..؟

زۆر بە شێنەیی کۆشکەکەی ئێوەم بۆیە کرد.. هەستم دەکرد بە ئارەقەو فرمێسكو خوێنی خۆم بۆیەی دەکەم.. درەنگ لێبوومەوە.. حەزم دەکرد بۆ ماوەیەکی درێژتر لەو بەژنو باڵایەت تێر بم.. کە ئاوی ساردت دەهێنا لە چاوە کاڵەکانت ورد دەبوومەوە.. ئاسمانی سەربەستیو هەم دەردی خۆم لە چاوانتا دەدی.. ئەو چاوانەی باریکەی دەماری خەمێك سووری نەکردبوون.. تۆ خۆت دەبوویت بەو پەرداخی ئاوە ساردەو ناو هەناوی گڕ تێبەربوومت فێنـك دەکـردەوە، لـەو چـاوانەت ورد دەبوومـەوەو دوو بـاخی پـاییزی دەهێنایەوە یادم.. خۆم لەو باخەدا درەختێکی ڕووت بووم.. درەختێك بۆ گەڵا ڕژاوەکانی شیوەن بکا.. حەزم دەکرد لە پەیژەکەوە بکەومە خوارێو لە باوەشتا خۆم بگرمەوە.. لە باوەشی پڕ بۆنو بەرامەت.. ئالاوی والا بوویتو دەدرەوشایتەوە.. ژێر پەیژەکەت جێنەدەهێشت.. منت دەویست.. نازانم بۆ..؟

خوا حافیز.. ئەی گەڵاو گوڵی وەریوی حەزی وەنەوزی وەرزی پاییز..!

مریــەم.. تــۆ دەزانـــی ئێســتا بوومەتــە هــاوڕێی غــەمبارو عاشــقە کۆســتکەوتووەکان.. جاروبــار شــەوانە بــە زۆری دەمبەنــە مەیخانــەکان تــا ڕەشترین گۆرانییان بۆ بڵێم.. پێویستیش ناکا بخۆمەوە.. من بە ئـارەقی یـادی حەزو دووری چاوانت سەرخۆش‌و مەستم، لـە هـەر ئـان‌و ساتێکیشدا بمـەوێ دەگریم‌و قوڕ دەپێوم.. ئەوان دەڵێن «ئەکتەری چاکی..» ئەوان نـازانن هـەموو دەورەکـان هـی خـۆمن.. هـەموو پاڵەوانـەکان.. ئەوانـەی عاشـقی نـان‌و مـاچ‌و وڵاتێکی سەوزن، بـەهێزو بـەزیوەکانیش.. بگـرە ئـەو پـیرەژن‌و پیرەمێردانـەی لەســەر ڕۆخــی گــۆڕ ســەریان دەلــەقێ‌و لانکــی مــەرگ رادەژەنــن.. ئەوانــە هــەموویان مــنم.. شــەوانە تــا درەنگانــێ لــەنێو دووکــەڵی جگــەرەو ئــارەقی هــەرزان‌و ئــاخ‌و ئــۆفی ئــەو عاقڵــە سەرشــێتانە دەمێنمــەوە.. زۆرجــاریش بەیەکــەوە پێدەکــەنین.. پاشــان دەگــرین.. بــەڵام کــەس لــە گریــانی کــەس ناپرسێ..!

درەنــگ لــە بۆیــەکردنی کۆشـکەکەتان بوومــەوە.. دواجـار باوکـت پەلـەی لێکردم.. زانـی هـەر تـەنها بۆیەچـی نـیم‌و قوتـابی دوا سـاڵی ئـەکادیمیام.. کـە تۆش پتر خولیـام بوویـت ئـەو پـتر ترسـا، دەم‌و دووت دەکـردم.. ئەگـەر کـەس لەوێ نەبووایە لەگەڵ قسە قۆڕەکانما دەتریقایتـەوە، تـەواو گومـانی لێکـردم.. ئەو ڕۆژەی کە هەردووکمانی بینی‌و.... ئـۆف.. بـا هـەر بـیرم نەیەتـەوە.. ئـەو ئیشە کوێر بێتەوە کە منی خستە سەر ڕێگەی تـۆ.. هەنووکـە ئـەو ڕەنگاڵەیـە نـیم تـۆ خۆشـت دەویسـت.. ئێـواران بـە زەوقـەوە لـە سـەربانی کۆشـکەکەوە سەیری فڕینیانت دەکرد.. ئەمێستا ئەو ڕیشۆڵەیەم کە لـە قاژەقـاژم بێـزاری.. هەروەك خۆت دەتووت:

« - ڕیشۆڵە لە توخمی قەلەڕەشەو خۆشم ناوێ..».

گەر دەزانـی ئەمسـاڵ زسـتانێ چـەندەها جـار ڕیشـۆڵەم لـە مناڵـە برسـی‌و

لاسارەكان كرپوەتەوەو بەرەڵلام كردوون.. هەستم دەكرد خۆمەو ئازادو سەربەست رووەو هەموو ئاسمانەكان دەفرمو باڵ لێكدەدەم.. گەر بۆم بلوایە نەمدەهێشت راو بكرێن.. گەر پارەم هەبووایە هەموو جارێ بە تۆڕەوە دەمكرینو بەرەو ئاسمانی بێ كۆتایی هەڵمدەدان..!

گەر هەنووكە دەمبینی، بە تایبەتی ئیمرۆ ئێوارە بەو هەموو پەڵەو نوختە رەشو بۆرانەی سەر كراسە سپییەكەم هەر كتومت لە ریشۆڵە دەچمو هیچی تر، ریشۆڵەیەكی باڵ شكاوی بەردەستی منالێكی دڵرەق، گەر بەرەڵلاشم بكا بۆم ناكرێ وەك جاران بفرم، لا باڵە سووكەكانم لەیەك بدەمو رووەو زستانی ئاسمانە ساردو دوورەكان هەڵفرم، مریەم گەر منالەكەش ئازادم كا.. ریشۆڵەیەكی باڵ شكاومو بۆم ناكرێ بفرم، درەنگی ئێوارە پشیلەیەكی رەشو برسی دێتو دەمكا بە پارووییەكی چەورو هەناوی ساردی خۆیم پێ گەرم دەكاتەوە.. دەلوێ پشیلەیەك بێ لە پشیلە بەرەڵلاكراوەكانی ماڵە خواپێداوەكان، تۆ نایانناسی.. ئەوان خوێنی منی ریشۆڵە دەخەنە بەردەمی پشیلە برسییەكانیان، تۆ لەگەڵیان دەژیتو وەك من شارەزایان نیت، ئەوان بە بۆیەی رەنگاورەنگ هەراو بۆگەنیو پیسی نێو كۆشكەكانیان لە بەرچاوی خەڵكی دەشارنەوە، كەس بەقەد ئەوان حەز لە رەنگی زەردو سوور ناكا.. قەت.. قەتیش لەسەر رەنگێ ناگیرسێنەوە، ساڵ نییە كۆشكەكانیان بۆیاخ نەكەنەوە، تا سەر لەسەر هیچ شتێ ناگیرسێنەوە، نە ئافرەت، نە خۆراك، نە بەرگ، نە دەنگ، نە رەنگ، نە ناو، نە كۆشك، نە ئوتمبێل، نە گۆرانی.... ئاخۆ لەسەر تۆش دەگیرسێنەوە یان نا.. ها مریەم.. یان دەبیت بە مێزی مەزەو خواردنەوەی چەند شەوێكو بەس.. زۆرم گۆشت بەرداوەو ئیستە لە جارانیش باریكو بنێسترم، بیرتە كە لەتەكتا دەوەستام پێدەكەنیم.. كە یەكدیمان ماچ دەكرد دەبووایە بە سەرما بنووشتایتەوە، تۆ نەك باڵات.. تۆ لە

هەموو شتێکا لە من کەڵەگەتتر بوویت.. دەمزانی کەڵەگەتریش دەبیت.. من بە تەنها خاوەن بەهرەو مێژوویەکی رەش بووم، خەونم بە تۆوە دەدی.. هەر من بە تەنها مەرگی مەلی عیشقی خۆم نەبینیوە.. بەر لە من زۆربەی عاشقەکان دیویانە.. هەر من نیم کە شکانی درەختی سەوزی حەزی خۆم لە ناوقەدەوە بینیبێ.. هەر من نیم..!

هەفتەیەکی دیکە خۆم دەزانم چۆن لەسەر شانۆ دەگریم‌و پێدەکەنم، هەموو کەسێ دەخەمە لەرزین‌و تەزین، خۆم دەزانم چۆن تەختە رەق‌و مردووەکانی ژێر پێم دەخەمە قسەو دەیاندوێنم.. تا بزانم کە درەخت بوون چەند فرندەی مێ هێلانەی لەسەر کردن‌و لەگەڵ یەکەم باڵندەی نێرو نەناسیاو لە شەققەی باڵیان داو فرین.. فڕین رووە ئاسمانێکی تر.. دەمەوێ باسی ئەو رووبارو جۆگەلانەم بۆ بکەن کە ئاویان لێخواردۆتەوە.. باسی ئەو شاعیرانەی لە ژێر سێبەرەکانیان شیعری دەم بە گریانیان نووسیوە، وا لەو خەڵکە دەکەم شەو خەون بە دەموچاوی ئارەقاوی‌و ناڵەو پشکۆی وشەکانەوە ببینن، هەفتەیەکی دیکە داخی تۆش هەر لەوێ هەڵدەرێژم، بۆشت ناکرێ وەك جاران بێیت‌و لەسەر کورسییەکی پێشەوە دابنیشیت‌و لەگەڵما بگریت‌و پێبکەنیت، لە دواییشدا چەپڵەم بۆ لێبدەی.. ئەو چەپڵە سووك‌و ناسکەی دەستە نەرم‌و نیانەکانت کە لە نێو هەزاران چەپڵەی تردا دەیناسمەوە، ئەوان حەز بە شانۆ ناکەن.. شانۆ لای ئەوان مێشك تێکدەرو کات بەفیرۆدانە، ئەوان لە زمانی بە ئاخ‌و داخی مرۆڤی نێو چیرۆك‌و شانۆگەرییەکان تێناگەن، ئەوان بنیادەمی موچڕك‌و ختوورەو راچەنین‌و گریان نین، لە کن وان شانۆ جێی پێکەنینەو بەس.. ئەوان تا بۆیان بکرێ حەز لە خوشك‌و دایکی یەکدی دەکەن.. مناڵەکانیان چاوێلکەی کاغەز لە پێنج بایی‌و دە بایی دروست دەکەن.. پیاوەکانیشیان شەوانە لە تیاترۆخانەو کاباریکاندا هەر بەو کاغەزی

دینـاره جگـەره بـۆ ئارتێسـتو سـۆزانییەکان دادەگیرسـێنن.. لـە پـەرداخی کریستال ئاو دەخۆنەوە، جرتیش بۆ پیرۆزتـرین شانۆگەری لێدەدەن، مریـەم هەر خۆت بوویتو خۆزگەت دەخواست لەتەکما بیتو لەسـەر تەختـەی شانۆ بوەستیت.. چیت له خۆت کرد.. چیت لـە مـن کـرد..؟ دەترسێم رۆژێـك بـه سـەرما بـێو خـۆم لـە پـەقرەجێك بۆیـەی سـوور هـەڵبێنمو وەك شـێت بـه شەقامەکانا بگەرێم.. مـەزنو منـاڵ بـه دوامـەوە رابکـەن.. تـۆش ئەوسا وەك رێبوارێکی سادەی سەرشـەقام نامناسـیتەوە تـا ئـەو گۆرانییـەت بـۆ دەڵێم کـه جـاران وەك چـناری باڵابـەرز لەگـەڵیا دەشـنایتەوەو سـەمات دەکـرد.. خـۆت بـادەدا.. ئەوسـا دەمناسـیتەوەو هەڵمدەگریتـەوە.. دەمخەیتـه نێـو جانتـا چـکۆلانەکەتو دەمبەیتـەوە، دەمشـۆی، یـەکێ لـەو بۆنـە خۆشـانەی خـۆتم پیادەپژێنی، جلی جوانم لەبەر دەکەی، ریشی خەمم پێدەتاشی، وەك منالێکی هاروهاج لەسەر رانت دەمنوێنی.. منیش خەون بـه باخێـكو کـەپرێكو رووی تـۆوە دەبینـم.. بـەیانیش لەگـەڵ ماچێکی گـەرمت رادەچـەنمو چاوەکانم پـر دەبـن لـه رەنگـی چـاوتو هـەتاوی خـۆری کزهـەڵاتووی بەرەبـەیان، مـن لـەو زندەخەوانـەی خـۆم بێـزار بـووم.. کـوا چ کۆشـکێکه.. چ ژوورێکـه کـه دەگوێزرێیتەوە ناوی.. حەز دەکەم بە خوێنو ئارەقەو فرمێسکی خۆم بۆیەی بکەم، تـۆ رەنـگو بـۆنی خـوێنی مـن دەناسـیتەوە.. تـامی ئارەقـەو فرمێسکی رژاوم، خوێنی ئـەو دڵەی تـا لـه لێدان دەکـەوێ خرۆکـەی حـەزو عیشقی تـۆ هەڵدەگرێ، لەمەودوا هـەر کۆشکێك بۆیـه بکـەم رەنگێکـی رەشـی سووربـاوە.. وەك ئەو جەرگەی دەبێ بە خوێنێکی مەییوو بەنێو هەناودا پلێت پلێت وەك دەڵەمـەی هێلکەیـەك دەرژێو ناوسـك دەکـا بـه خوێنـاو.. بـه زووخـاو.. وەك خوێنی ئەو کەسانەی دەستگیرانەکانیان لە سەرەمەرگدا جێیان دێڵن..!

مریەم دەست لـه بۆیـەش هەڵدەگرم.. بـەڵام لەگـەڵ برسـیەتیو نـەبوون

چی بکەم..؟ ئەگینا دەستم لێهەڵدەگرت.. تۆ نازانی من چەندە دڵتەنگم کە کۆشکەکانیان بەم رەنگو بۆیانە سواغ دەدەم.. نەخشو نیگاری سەر تاقو پەنجەرەو شوورەو بالکۆنەکانیان بۆ دەرازێنمەوە.. خوا دەزانێ چەندەها کارئاسکی وەك تۆی تیا سەر دەبڕن، بەهارو زستانو هاوینو پاییز تێپەڕین.. تۆ نە دەنگت هەیەو نە رەنگ، چی ونی کردی.. چی لەنێو ژوورە زۆرەکانیان دەتدۆزێتەوە..؟ منت بیر نایەتەوە.. منی شێتو شەیدای شانۆو بۆیەو خەمو گۆرانیو مریەمو....... منی تامەزرۆو عەزرەتی یەك زەردەخەنەی تۆ.. چی بەیەکدی ئاشنای کردین.. کێ ئەم دیوارە ئەستوورەی نێوانمان دەرمێنێ.. ئەمێستا لە کوێی.. لەگەڵ کێی.. خەریکی چیت.. شادیت یان غەمگین..؟ بۆ هەفتەیەکی تر نایەیت لەسەر تەختەی شانۆ بمبینیتو گوێ لە هاوارو ناڵەو شۆڕشو نەگبەتی مرۆڤ بگریت.. نرکەو گریانی بێ ئامانی هەڵفڕیوم کە بانی هۆڵەکەی لەگەڵ دەلەرزێ.. فرمێسکی بەخوڕی سەرکردووم.. بۆ نایەیت..؟ مریەم.. لەوانەیە بتگوێزنەوە بۆ یەکێ لەو کۆشکانەی تازە بۆیەیان دەکەم.. ئەمەشیان ئەوپەڕی شادومانیمە.. بە درێژایی رۆژەکان.. شەوەهای شەو لەو رەنگانە رادەمێنی.. کێ بۆیەی کردوون.. چ دەست رەنگینێك رەنگی رشتوون..؟ دەنگێ لە غەیبەوە دێتە بەرگوێت – «حەسەن».. نا لە غەیبەوە نییەو دەنگی دڵی خۆتە.. رەنگە هەناسەی پڕ ئاخو ئۆفیشم لەنێو کونو کەلەبەری ژوورەکان مابێتەوەو لەوانەشە هەر بە رێکەوت ئەو هەناسەیەم هەڵمژیتو ئەوسا تێکەڵ بە خوێنە گەشەکەت دەبێ.. مریەم.. من دەیانناسم.. فریویان دای.. رۆژێ دێ ببم، ببیت.. ببین بە دوو پاڵەوانی سەرەکیو زیندووی شانۆگەرییەك.. مریەم.. مریەم.. مریەم....

حەسەن لە دەنگی بەرزی خۆی وەئاگا هاتەوە.. پلاری دوو منداڵی شرۆڵ

پتر تەریقی کردەوە:

((تێکچووە..!))

حەسەن شاعیرانە خۆی لە هەردووکیان گێل کرد، گەیشتە نزیك خانووە داتەپیوەکانی گەڕەکی خۆیان، شڵو شەکەتو مەستانە هەنگاوی دەنا.. سەرمەستی خەیاڵی مریەمو شانۆو برسیەتی ماوەی نەدا.. چ زوو گەیشتە نێو ئاواییو خەڵکی سەرەڕۆی دەمەوئێوارە.. بەرلەوەی لە شەقامە سەرەکییەکەی بەری گەڕەك بپەڕێتەوە ئاوڕێکی لە کۆشکە تازەکان دایەوە، تێکەڵو نزمو دوورتر دیار بوون، مناڵە برسیو لاسارەکانی گەڕەك لە هاروهاجی خۆیان نەکەوتبوون، هەموو دەنگەکان لەوناوە تێکەڵ دەبوون: جووکەو جریکەی باڵندەکان، قیژەی مناڵ، هاواری دایكو گڕوهوڕی ئوتمبێلەکان.. دەبوون بە ئاهەنگێکی پڕ لە ئاژاوە.. ماڵئاواییان لە خۆری ئاوابووی دەم کەل دەکرد، تەمی زەردی خۆرنشین دونیای ئەو ناوەی گرتبووە باوەش، خانووە قوڕەکان مەزنو بالاترو بەرچاوتر دەرکەوتن، ئەمشەویش وەك سەدەها شەوی دیکە پیرەباوك لەسەر کۆشکەکە پاسەوانە، پیرەدایك لە کەلاوەکە کەوتووە.. هاکا مردو حەسەنی بەتەنیا جێهێشت، لەوبەری شەقامەکەوە، بە بەری گەڕەکدا، مناڵێکی چڵکنو بۆرو قژبژو تۆزاوی لەسەر چیچکان هەڵتروشکابوو، حەسەن بە چەند بازێ پەڕییەوەو لە مناڵەکە نزیك کەوتەوە، مەلێکی چکۆلەو ڕەنگین لەنێو چنگیدا دەیجریواند، دەم دەمیش هەردوو قاچی دەگرتو سەربەرەوخوار جۆلانەی پێدەکرد، زیاتر دەیجریواند.. وەك ئەوەی هاواری فریادڕەسێ بکا، ئەوەندە بە ترسەوە کەوتبووە باڵەفرە چەند پەڕێك لە باڵەکانی هەڵوەرینو با بردنی، هەوڵی فڕینو سەربەستی دەدا.. وەك ئەوەی مەلو فڕندە ئازادەکانی ئاسمانی سەروو بانگی بکەن.. حەسەن لە بەردەم مناڵەکەدا کەوتە سەر چیچکانو لەو ڕەنگە

بەهەشتییانەی سەر پەڕو باڵی ورد دەبۆوە:

((- حەسەن تۆ بەم هەموو رەنگو بۆیەوە هەر لە رەنگاڵە دەچیت..)) پتر لە مناڵەکە نزیك کەوتەوە.. ئەم کشایەوە:

((بچکۆل...)) ئەم وەڵامی نەدایەوە..

((- بچکۆل لەگەڵ تۆمە..

- ها.. چیت دەوێ..؟

- ئەم رەنگاڵەیەم پێدەفرۆشیت..؟

منداڵەکە تریقایەوە.. قەت لەوە نەدەچوو منداڵێکی وا چلکنو غەمگینو لاواز بتوانێ پێبکەنێ.. بە گاڵتەو تەوسەوە پێی وت:

- ئەوە کەی رەنگاڵەیە..؟

- ئەی ناوی چییە؟

ئەمیش وەك ئەوەی نهێنییەکی زۆر گەورەی لێبشارێتەوە وتی:

- پێت ناڵێم..)).

حەسەن تەریق بۆوەو پاشان پێی وت:

((- لە کوێت بوو..؟

- گرتم..)).

ئیشارەتێکی بۆ باخچەکە کرد.. حەسەن تۆزێ راماو پاشان پێی وت:

((- گوناهە.. جۆلانەی پێمەکە..

- هەقت نییە.. هی خۆمە..

- نایفرۆشیت..؟

- نەء..

- تۆ لە ماڵەوە قەفەزت هەیە..؟

- نەء..

- ئەی چی لێدەکەی..؟

- بە پەتێکەوە دەیبەستمەوە..

- ئەی خواردن..؟

- وردەنانی دەدەمێ.. بۆی تەڕ دەکەمو دەیدەمێ..

- نانی چی..؟ هەتیو دەیکوژیت.. هەر ئەمشەو لای تۆ دەمرێ.. خواردنی ئەمە جیایە.. رۆڵە..

- چییە..؟)).

حەسەن وەك ئەوەی تۆڵەی خۆی بکاتەوە منالانە وتی:

((- پێت نالێم..

- جا مەیڵێ..

- بیفرۆشە من.. عاقڵ بە.. من لە ماڵەوە قەفەزو خواردنی بولبولم هەیە.. با لای تۆ نەمرێ..

- نایفرۆشم..

- دینارێکت دەدەمێ..

منالەکە بە سەرسامییەوە دەمی داپچڕی:

- نەء.. نایفرۆشم..

- کەمە..؟

- ئا.. رۆژی جومعە بیبەمە بازاڕی کۆتربازەکان زیاترم دەدەنێ..

- با دوو دینار بێ..)).

منالەکە زیاتر دەمی داپچڕی.. حەسەنیش بە شێنەیی‌و زۆلانە دوو دیناری لە گیرفانی دەرهێنا.. نەیتوانی نەیکڕێ.. نەیتوانی.. خستییە ناو لەپی چڵکن‌و ئارەقاوی منالەکە، ئەمیش سووك دەستی راستەی لە مەلی چکۆلەو رەنگین.. مەلی تۆقیو بەردا.. حەسەن چنگی بۆ کردەوەو وەك بڵێی

دڵی خۆی لە نێو چنگدا هەڵگرتبێ، هەستی بە ترپەی لێدانی دڵە چکۆلەکەی دەکـرد، مناڵەکـەش هـەر بـە غـار دوور کەوتـەوە.. چـەند جارێـك سـەیری پارەکەی ناو دەستی خۆی کرد، لە دوورەوە وەستاو چاوێکی هەر لە حەسەن بوو، ئەمجارەیان هەستی کرد دڵی خۆیو مەلەکە کەوتوونەتە لەرزە.. هەردو وپێڵووە تەنکەکانی جوان هەڵدێنا.. بەندییەتی رەنگی تەنکە ترسێکی لە چاوانیا رشتبوو:

((- ئێ خۆ ڕەنگاڵەش دەخرێتە قەفەزەوە..

- بـەڵام جیـاوازە.. ڕۆژێـك دێ ڕەنگاڵەکـە بـەڕەڵلا بـێو بفـڕێ.. بـەس ریشۆڵەکە دەخورێو.... جارێکی دیکە نافڕێتەوە..)).

کتوپڕ دەستی نووقاوی کردەوە، چنگی تەواو شل کرد، مەلی ڕەنگینو تۆقیو فڕەی باڵی هات، ئەوەندەی نەمابوو بکەوێتەوە سەر زەوی، دیسانەوە هەستایەوە، نیوە بازنەیەکی شادانەی سەربەستی کێشاو ڕووەو شینایی ئاسمانی بێ کۆتایی هەڵفڕی.. حەسەن سەری هەڵبڕی.. مەلی چکۆلەو ڕەنگین لە بەرچاوی بوو بە مریەم.. لەنێو پۆلە مەلێکی دیکەدا خۆی ون کرد.. حەسەن چاوی دەگێڕاو حەزی دەکرد بیناسێتەوە.. مەحاڵە..

ئـای لـە خۆشـیو سەرشـێتی فـڕینو سەربەسـتی دوای بەندییـەتی.. تیکدەئاڵان.. زەردەپـەڕی ئێـوارە بـەرگێکی سـوورو گڕئاسـای پێپۆشـیبوون.. هـەروەك بڵێـی سووتابنو ها ئێستا نـا هـا تـۆزێکی تـر دەبنـە قـەرەبرووتو دەکەونـە سـەر خـاکی خـەم.. مناڵەکەش سەرسامتر لە جاران زاری داپچڕی بوو.. سەیری حەسەنی دەکرد.. ئەم زەلامە زلە.. ئەم کرێکارە مانـدووە درۆی لەگەڵ کـرد.. بـۆ..؟ کەواتـە نـە قەفـەزی هەیـەو نـە خـواردنی بولبـول.. تـا

پەشیمان نەبۆتەوە با رابكا..

حەسەن ملی نا.. كەوتەوە نێو كۆلانە تەنگەبەرەكانی گەڕەك.. خۆریش خۆی خزاندە ئەودیوی خانووە قوڕەكان.. گەڕەكی بۆ تاریكی جێهێشت.. نیوەكەی تری زەوی رووناك دەكردەوە.. مۆسیقاو كتێبو پیرەدایك لە كەلاوەكەی چاوەڕوانی حەسەن بوون.. هاكا پیرەدایك مردو حەسەنی تەنیا بەجێهێشت..!

كۆتایی (1981)

سلێمانی